

Seat No. : _____

NG-124

November-2025

B.A., Sem.-V

DSC-M-PSY-352 (Major) : Psychology (Personality in perspective of Indian Psychology)

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

1. આધ્યાત્મિકતા અને આત્મજ્ઞાનની ચર્ચા કરો. 10
અથવા
1. ભારતીય વ્યક્તિત્વના નિર્ધારકો વર્ણવો. 10
2. પંચકોષ સિદ્ધાંત સમજાવો. 10
અથવા
2. ભારતીય વ્યક્તિત્વ પર યોગનો પ્રભાવ ચર્ચો. 10
3. 'ત્રિ-દોષ'ના પ્રકારો વર્ણવો. 10
અથવા
3. આત્મનિરીક્ષણની મુખ્ય પદ્ધતિઓ જણાવી, તેના ફાયદાઓ વર્ણવો. 10
4. વ્યક્તિત્વ પર યોગની અસરો વર્ણવો. 10
અથવા
4. ભગવદ્ગીતામાં વ્યક્તિત્વની વિભાવના ચર્ચો. 10
5. નીચેના પ્રશ્નોના માઝ્યા મુજબ ઉત્તરો આપો : (કોઈપણ દસ) 10
(1) _____ વ્યક્તિને પોતાના વર્તન અને વિચારોનું ઊંડાણપૂર્વકનું નિરીક્ષણ કરવાની ક્ષમતા આપે છે.
(a) આત્મનિરીક્ષણ (b) આધ્યાત્મિકતા (c) નૈતિકતા
(2) ભારતીય વ્યક્તિત્વના ત્રિગુણમાં સત્વ એટલે _____.
(a) શાણપણ (b) ઉત્કટતા (c) જડતા

- (3) પ્રમાણિકતા એક મહત્ત્વપૂર્ણ નૈતિક ગુણ છે.
- (a) સત્ય (b) અસત્ય (c) અર્ધસત્ય
- (4) 'પંચકોષ' સિદ્ધાંતની ચર્ચા શેમાં કરવામાં આવી છે ?
- (a) વેદાંત (b) ઉપનિષદ (c) પંચતંત્ર
- (5) _____ એટલે કોઈપણ પ્રકારના વ્યક્તિગત લાભની ઈચ્છા વગર કાર્ય કરવું.
- (a) સંચિત કર્મ (b) પ્રારબ્ધ કર્મ (c) નિષ્કામ કર્મ
- (6) યોગ આત્મનિયંત્રણ અને આત્મનિર્ભરતા વધારે છે.
- (a) સત્ય (b) અસત્ય (c) અર્ધસત્ય
- (7) પિત દોષ શેની સાથે સંકળાયેલો છે ?
- (a) અગ્નિ (b) વાત (c) કફ
- (8) 'ગુણ' નો ખ્યાલ શેમાં જોવા મળે છે ?
- (a) યજુર્વેદ (b) સામવેદ (c) અથર્વવેદ
- (9) ભારતીય દર્શનશાસ્ત્રમાં 'તૈજસા' એટલે શું ?
- (a) સ્વપ્ન અવસ્થા (b) ગાઠ નિદ્રા (c) તુરીય અવસ્થા
- (10) _____ ધ્યાન અને માનસિક નિયંત્રણ પર આધારિત છે.
- (a) હૃદયયોગ (b) જ્ઞાનયોગ (c) રાજયોગ
- (11) વેદોમાં વ્યક્તિત્વનો મુખ્ય વિચાર _____ સાથે જોડાયેલો છે.
- (a) મન (b) શરીર (c) આત્મા
- (12) અષ્ટાંગ માર્ગ _____ ધર્મમાં એક માર્ગ અનુસરવાનો માર્ગ છે.
- (a) શીખ (b) હિન્દુ (c) બૌદ્ધ
-

Seat No. : _____

NG-124

November-2025

B.A., Sem.-V

DSC-M-PSY-352 (Major) : Psychology (Personality in perspective of Indian Psychology)

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

1. Discuss Spirituality and Self-knowledge. 10

OR

1. Describe the determinants of Indian personality. 10

2. Explain the Panchkosha principle. 10

OR

2. Discuss the influence of Yoga on the Indian personality. 10

3. Discuss the types of 'Tri dosha'. 10

OR

3. State the main methods of introspection and describe their benefits. 10

4. Describe the effects of Yoga on personality. 10

OR

4. Discuss the concept of personality as discussed in the Bhagvad Gita. 10

5. Choose the correct option : (Any 10) 10

(1) _____ gives a person the ability to deeply observe their own behaviour and thoughts.

(a) Introspection (b) Spirituality (c) Morality

(2) Among the three qualities of Indian personality, Satva means _____.

(a) wisdom (b) passion (c) stiffness

- (3) Honesty is an important moral virtue.
 (a) True (b) False (c) Half truth
- (4) In which of the following 'Panchkosha' principle is discussed ?
 (a) Vedant (b) Upanishad (c) Panchtantra
- (5) _____ is an act without any desire for personal gain.
 (a) Accumulated karmas
 (b) predestined karmas
 (c) Niskam karmas
- (6) Yoga increases self-control and self-reliance.
 (a) True (b) False (c) Half truth
- (7) *Pitta* is associated with which of the following ?
 (a) Agni (b) Vatt (c) cough
- (8) In what is the concept of '*Guna*' found ?
 (a) *Yajurveda* (b) *Samveda* (c) *Atharvaveda*
- (9) In Bhartiya Darshanshastra, *Taijsa* means what ?
 (a) Dream stage (b) Deep sleep (c) Transcendental state
- (10) _____ is based on concentration and mental control.
 (a) *Hatha yoga* (b) *Gyanyoga* (c) *Raj yoga*
- (11) The main idea of personality in the Vedas is associated with _____.
 (a) mind (b) body (c) soul
- (12) In _____ religion, the *Astangmarg* is one of the paths to follow.
 (a) Sikh (b) Hindu (c) Buddha
- _____